

SALMONELIŲ PADERMIŲ PAPLITIMAS IR DIFERENCINĖ DIAGNOSTIKA PAUKŠTIENOS PRODUKTUOSE

Juozas Pieškus¹, Jonas Milius², Arūnas Stankevičius¹, Irena Michalskienė²

¹ VU Imunologijos institutas, Molėtų pl. 29, LT–2021, Vilnius, tel. (8~5) 246 9249; el. paštas: jpieskus@imi.lt;

² Nacionalinė veterinarijos laboratorija, J. Kairiūkščio g. 10, LT–2021, Vilnius; tel. (8~5) 278 0472; el. paštas: michalskiene@yahoo.com;

Santrauka. Žmonės salmonelioze gali užsikrėsti tiesiogiai nuo sergančių gyvulių ir paukščių arba vartodami salmonelėmis infekuotus maisto produktus (pieną, mėsą, kiaušinius). Šio darbo tikslas buvo tirti paukščių skerdienu užterštumą salmonelėmis ir nustatyti jų padermes. Tyrimams buvo naudojama paukščių skerdienu mėginiai (šlaunelės, sparneliai, krūtinėlės). Analizei medžiaga buvo renkama iš daugelio Lietuvos valstybinių ir privačių paukštynų. Pateikti 2000, 2001 ir 2002 metų tyrimų rezultatai. Per šį laikotarpį ištirta daugiau kaip 6 tūkst. mėginių iš 35 šalies paukštynų. Maistinių zoonozių sukėlėjai buvo identifikuoti bakteriologiškai, serologiškai, DNR hibridizacijos ir polimerazės grandininės reakcijos metodu (PGR). Atlikus paukščių skerdienos (šlaunelių, sparnelių, krūtinelių) tyrimus standartiniais mikrobiologiniais tyrimo metodais nustatyta, jog 2000–2002 metais salmonelėmis užkrėstų produktų buvo 1,28–4,7%. Sparneliai palyginti su šlaunelėmis ir krūtinelėmis salmonelėmis buvo užkrėsti mažiausiai. Tyrimų rezultatai parodė, kad 2000–2002 metais buvo identifikuota 11 salmonelių padermių. Vyravo *S. enteritidis*: 2000 metais – 37,5%, 2001 – 25,58% ir 2002 – 36,9%. Antra salmonelių padermė pagal paplitimą buvo *S. typhimurium*. 2000 metais jos identifikuota 3,12%, 2001 – 27,90%, o 2002 metais – 29,6%. Salmonelių *isangi*, *gallinarum* ir *bovismorbificans* padermės buvo identifikuotos pavieniais atvejais. Panaudojus DNR hibridizacijos ir PGR metodą, salmonelių identifikavimas pagreitėjo 2–3 kartus palyginti su standartiniais mikrobiologiniais testais. Be to, DNR hibridizacijos ir PGR testai yra žymiai jautresni ir specifiskesni.

Raktažodžiai: salmonelės, serotipai, PGR, DNR hibridizacija, paukštienos produktai.